

gelaten te verwijzen naar de publicatie van WARMOES⁴ en het boek van BOCKUS⁵. Uit deze en andere publicaties blijkt, dat duodenum-divertikels niet zelden, en colondivertikels zelfs vaak worden aangetroffen bij hernia diaphragmatica. Dit was ook mijn persoonlijke ervaring bij de reeks patiënten welke ik te Utrecht kon bestuderen. Meestal neemt men aan, dat zowel de hernia diaphragmatica als de divertikels zouden kunnen ontstaan door algemene verlapping van spier- en bindweefsel bij deze patiënten. Het laatste zou ook nog steun vinden in het feit, dat men bij deze patiënten met hernia diaphragmatica niet zelden een liesbreuk, een navelbreuk of een hernia epigastrica aantreft.

¹K. HAZENBERG (1952) *N.T.v.G.* **96**, 1815. ²P. VAN EECKHOUTTE (1951) *Acta gastro-ent. belg.* **14**, 523. ³K. HAZENBERG (1952) *N.T.v.G.* **96**, 2221. ⁴F. WARMOES en M. PENNEWAERT (1948) *Acta gastro-ent. belg.* **11**, 243. ⁵H. L. BOCKUS (1946) *Gastroenterology* **1**, 160.

Brugge, 10 September 1952

P. VAN EECKHOUTTE

Naar aanleiding van het wederwoord van collega HAZENBERG¹ aan collega JAMES over de combinatie van hernia diaphragmatica en diverticulosis coli wil ik er op wijzen dat niemand minder dan BOCKUS² schrijft, dat in zijn eigen gevallen van hernia diaphragmatica diverticulosis coli of duodeni de het meest voorkomende bijkomstige afwijking was. In de Leidse interne Universiteitscliniek was ik in de gelegenheid deze combinatie ook enige malen te zien.

Literatuur: ¹K. J. JAMES en K. HAZENBERG (1952) *N.T.v.G.* **96**, 2221. ²H. L. BOCKUS (1946) *Gastroenterology*. W. SAUNDERS Company, Philadelphia. Deel 1, bl. 160.

Scheveningen, 9 September 1952

H. SCHRIJVER

Naar aanleiding van de ingezonden mededelingen van de collegae SCHRIJVER en EECKHOUTTE heb ik mijn eigen gevallen nog eens nauwkeurig nagegaan.

Een diverticulosis heb ik niet kunnen vinden. Ook in de door mij geraadpleegde literatuur is mij dit niet opgevallen. Slechts van één mijner patiënten was bekend dat zij 15 jaar tevoren geopereerd was voor een hernia inguinalis. Intussen is het wel van belang in voorkomende gevallen hieraan aandacht te besteden.

De opmerking van Collega EECKHOUTTE betreffende de haematemesis of melaena kan ik niet onderschrijven. In mijn artikel wordt hierop meermalen de aandacht gevestigd.

's-Gravenhage, 19 September 1952

K. HAZENBERG

(Discussie gesloten. REDACTIE)

DOMINANT ERFELIJK ANKYLOGLOSSON

De casuïstische bijdrage van collega D. P. R. KEIZER over het te korte tongbandje¹ noopt mij tot een opmerking:

Volgens collega KEIZER „is chirurgische behandeling slechts in een enkel, zeldzaam geval aangewezen”. Dit stemt niet overeen met mijn eigen ervaring: meermalen heb ik door de eenvoudige ingreep van klieving duidelijke bezwaren van een te kort bandje „op slag” zien verdwijnen. En ook F. BRÜNING², die erop wijst, dat men vroeger te veel betekenis aan een kort frenulum toekende, doch nú in het andere uiterste vervallen is en de betekenis van zo'n gefixeerde tongpunt onderschat, geeft de raad, de onbetekenende operatie uit te voeren „in all den Fällen, in denen die Beweglichkeit der Zungenspitze deutlich sichtbar behindert ist”.

¹*N.T.v.G.* 6 Sept. (1952) bl. 2203. ²Die Chirurgie der Mundhöhle usw. in *Die Chirurgie*, van M. KIRSCHNER en O. NORDMANN, URBAN & SCHWARZENBERG, Berlijn, Wenen.

Rotterdam, 6 September 1952

A. G. J. HERMANS

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — DR. DAUBENTON AAN HET WOORD. Het regionale comité voor Afrika, aangewezen door de Wereldgezondheidsorganisatie, heeft onlangs te Monrovia (Liberia) vergaderd. Het regionale bureau, dat tot nog toe te Genève gevestigd bleef, zal dezer dagen naar Brazzaville (Frans Aequatoriaal Afrika) worden overgebracht. Dr. F. DAUBENTON, de directeur van het bureau, waarschuwde tegen verkeerd beleid. „This is not a land in which to introduce preconceived ideas. Here the people have developed along their own lines and will further develop, perhaps for historical reasons, in another direction from the rest of the world — and they have the right to do so. The international agencies must